

Izbaja vsaki dan.
Čudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 7. uri zjutraj.
Pisanišne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.
Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. sveder. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtne, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vsa leta 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik **ŠTEFAN GODINA**. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-branilnični račun št. 652.811.

Vojna na skrajnem Vzroku.

(Brzobjavne vesti.)

V Petrogradu mislijo na vojno.
PARIZ 3. »Matin« poroča iz Petrograda: Ni mirno več upati na mir. Utis je tak, da bi se tukaj smatralo kakor nesrečo, tudi ako bi se sklenil mir na razumni podlagi. Knez Volkovski, člen generalnega glavnega štaba, ki je bil od carja poslan na skrajni Vzrok v svrhu informacij, se je povrnil z izveščenjem, ki je zelo ugodno. General Linevič je opustil misel, da bi prestopil v ofenzivo, toda zdi se, da se mora sedaj pobirati plodove taktike Kuropatkinove. Vse to povzdiguje vojna čustva.

Poročilo generala Lineviča.
PETROGRAD 3. (Petrograjska brz. agentura). General Linevič je včeraj sporočil: Dne 25. m. m. je naš oddelek armade v Koreji odbil japonski oddelek, ki je prodiral proti soteski Piaksang, vznožno od Mulsiljeja.

MIROVNA POGAJANJA.
NEW YORK 3. Med vojnjo je Witte izjavil nekemu poročevalcu »Reuterjevega biro« nastopno: Ruski porazi nimajo pomena, da bi bila Rusija izgubila moč, ki jo je imela pred vojno. Ker se godi v notranjosti države, ne more imeti vpliva na vnanjo politiko, še manj na nadaljevanje, oziroma konec vojne. Vse v tem stori Witte vse možno, da sklene mir. Witte je profesorju Martensu izročil izjavo, ki jo je ta glasno prečital za skupnim novinarstvom. V tej izjavi se glasi, da prihaja Witte s pooblastilom, da seza pogoje, ki jih nasprotnik smatra potrebnimi za podlago mirovnih pogajanj. Dvsej je bila navada, da so bili taki preliminarji rešeni, preden so se sestali pooblaščeneci. Dejstvo, da se je sedaj opustilo to navado, je zgovoren dokaz prijateljskih čustev ruskega carja in ruskega naroda nasproti prebivalstvu Zdrutenih držav.

Peoblastilo Wittejevo.
NEW-YORK 3. (Reuterjev biro). Kakor je zatrdil neki spremljevalec Wittejev, je pooblastilo poslednja brezdvomno v vsakem oziru jednako onemu Komure. Carjeva navodila puščajo v mnogih ozirih široko polje. Izrazilo se je tudi mnenje, da ni Witte prišel, da bi sklenil mir na vsak način.

Dogodki v Rusiji.
Konferenca v Peterhofu.
PETROGRAD 3. (Petr. brz. agent.) Vladni list pravi v poročilu o konferenci, ki se je včeraj vršila pod predsedstvom carjevim v Peterhofu: Ko se je razpravljalo o vprašanju, se-li Buliginov načrt ustave str-

nja z navodili, danimi v carskem reskriptu od 3. marca t. l., je konferenca pričela razpravljati o posameznih členih.

List prepovedan.
VARŠAVA 3. Generalni guverner je prepovedal nadaljna izdajanja časopisa: »Lodzinski Listok«.

Brzobjavne vesti.
Minister Pientak.
DUNAJ 3. Minister Pientak je odpotoval danes v Gastein, minister za poljedelstvo pa v Prago.
Infant Fernando.
SAN SEBASTIAN 3. Infant Fernando umira.

Perzijski šah.
PARIZ 3. Perzijski šah je danes predpoludne odpotoval v Ostendo.

Tovarna zgorela.
FRESSE (departement Vosges) 3. Zgorela je predilnica Frid. Böcklina. Škode je 200 000 frankov.

Cesar Viljem.
KODANJ 3. Cesar Viljem je danes predpoludne na jahti »Hohenzollern« odpotoval v Sassnitz.

Maroko.
PARIZ 3. »New-York Herald« poroča iz Tangerja govorec, da je sultan izrazil željo, da izroči izveščanje svojih čet švicarskim častnikom, preosnovno uprave in maršalskih finan pa Belgiji. Sultan se nadeja, da stori na ta način konec tekmovanju evropskih velesil v Maroku.

Zaloga smodnika eksplodirala.
CARIGRAD 3. V torek je v Dardanelah eksplodiral star magazin za smodnik baterije Zusu Burnu. Ubila sta bila dva vojaka.

Avstro-ogrška vojna ladija na Korsiki.
AJACCIO 3 — Avstro-ogrski križar »Franz Joseph I.« je odpotoval danes predpoludne na otok Krt.

Švedski državni zbor.
STOKHOLM 3. Izredni državni zbor je bil danes zaključen.

Rumena mrzlica.
NEW ORLEANS 3. (Reuterjev biro). Tukaj je zopet umrlo enajst oseb za rumeno mrzlico, dvaintrideset jih je pa zbolelo.

Politična tišina.
(Dopis s Kranjskega).
Kakor vlada v osrčju tišina, kakor pri tiska soparica na zemljo, ravno tako neznoeno tišče razmere v političnem življenju v

Avstriji, na Slovenskem, osobito pa na Kranjskem. Kakor pekoči jugozapadnik sni sleherno kapljico in kakor izgaja vled žarečih solnčnih žarkov slednji oblaček, ki je nam obečal blagodejnega dežeka, tako uničujejo zdvijani boji med političnimi strankami vsako upanje, da bi se politični odnosi izboljšali: bodi v Avstriji sploh, bodi v naših slovenskih pokrajinah. Koristi političnih strank stoji nad koristmi, ki bi jih ob drugačnih razmerah imeli narodi, države, dežele. O tem se uverjamo vsak dan bolj, o tem govori dan za dnevom taktika političnih strank v Avstriji sploh in na našem Kranjskem še posebej. Kako resnično je to, je čutila zadnje čase tudi »Edinost« na svoji lastni koži. Koliko objektivnih in stvarnih razmotiranj je prinesla o slovenskih, in še posebej o kranjskih političnih odnošajih! Kako se je izogibala, da ne bi žalila ne ene, ne druge slovenske stranke, da ne bi postajala osebna ne na levo, ne na desno! Kako je dokazovala, da so v nekem obziru potrebni nazori ene in druge stranke!

Da si se na kranjskem političnem obzorju prakujejo pojavi za neko »novo« politično stranko, ki ne bi bila — sedaj vladajočima mogočnima strankama — ne »liberalna«, ne klerikalna, vendar smo se mi omejili na to, da smo le zabeležili dejstvo, da sili neka nova stranka na dan. Niti ene besede nismo napisali, kar bi zvenelo kakor priporočilo te namere, da-si bi bili — ako bi bili to storili — le konsekvencio postopali: v smislu svojih nazorov in v soglasju se svojim znanim stališčem. Kljub temu torej, da si je nalcžja skrajno rezervo, ni našla »Edinost« priznanja, katerega — iskreno bodi rečeno — tudi iskala ni.

Osa stranka na Kranjskem, ki se opira na maso naroda, ki ima res zaslobo v narodu, je (ako smemo sklepati to iz taktike njenega glasila) »premožka«, da bi se osirala na naše »javkanje«. Njej pa tudi res ne treba nič pomoči. Stranka kakor taka se vsled svoje dobre organizacije — in vsled dejstva, da se v novejših časih v nekem obziru bolje drže starih slovenskih principov — res lahko drži še leta in leta in njeni voditelji in pomočniki lahko še dolgo uživajo sad svoje čvrste strankarske, politične in gospodarske organizacije.

Toda ta tako imenovana »klerikalna« stranka vendar ne more priti do pravega vzleta in ob rezmerah, kakoršnje so danes, ni zanjo nade, da bi postala stranka zastavonositeljica vsemu narodu, ker je v drugih obzirih le osamljena, ker nima podpore drugih raznih važnih slojev, jo — tišče k tlom liberalna, nemška stranka a po želji poslednje tudi lokalna vlada. Ti trije fak-

torji jo premagujejo, oziroma ovirajo, da ne more izvesti niti tega, kar ima dobrega v svojem programu.

Liberalna slovenska stranka se je pa čutila žaljena vsled naših izjavanj. Zato se je bilo nje glasilo razkoračilo nad »Edinostjo«. Toda boljše bi bilo storilo, da bi bilo začelo stvarno razpravljati o političnih predmetih, katerih smo bili mi toliko sprožili. Ali tudi »liberalna stranka« prenaša potrpečljivo politično tišino, v katero je tišči nje razmerje do nemške stranke in deželne zboru, zveza z vlado. Dokler bode ta gorka sapica ogrevala liberalno stranko, sapica nemška, toliko časa ni pričakovati spremembe političnega vremena v naši kranjski kronovini.

Taka blagodejna in od nas željno pričakovana sprememba pa pride, čim bo narodno-napredna stranka puščala nositi svojo ladijo od svežih sap iz — mase naroda. In nas re bo čisto nič ženiralo, če se vled tega jesno vpeni nemško in vladno jezero. Narobe, ves značaj, temperament, vsa narav Slovencev je tako, da smo še najbolj možje in — najpametnejši tedaj, ko besne proti nam sovražni viharji. Čim pa nas je premotil vider, da je nevarnost od zunaj ponehala, pa smo že brezpametnejši, ki se pobijajo med seboj, mesto da bi tako razdobje izkoriščali za tako važno narodno delo, ki ga ni možno uspešno vršiti, kadar treba stati a puško na strani proti vnanjemu sovražniku.

Pismo iz Rusije.

III.
Kdo torej — razum židovsko-, torej lažljivo-liberalne inteligence — želi danes v Rusiji miru za vsako ceno, torej sramotnega miru?!

Morda Witte? Da, priznavamo, pri njem to ni izključeno. Ali ne pozabimo, da zadnja beseda ne bo njegova, razum, ako bi se mu posrečilo, da bi premamili glavo njega, ki je nad njim. (Tega pa se menda ni bati po odgovoru carja na brzobjavko svečeništva iz okrožja orenburškega, ki je v imenu vsega prebivalstva (38.000 prebivalcev) prosilo carja, naj ne sklepa sramotnega miru. Car je namreč odgovoril: Nikdar ne sklenem miru, ki bi bil sramoten ali nevreden velike Rusije! Opomba ured.)

Witte je umen finanecist, ali jako nepreviden politik, kakor so minole spomladi dokazale »Mosk. Vedomosti« v celi vrsti dolgih ostrih člankov, v katerih so pobijale stremljenja vsemožnega ministra na polju cerkvenem in kmečkem. Odpor proti njegovi politiki se usiljuje in ne brez vapeha. Da se njegova cerkvena politika ruši, to nam dokazuje ustrojstvo patrijarhata. Istotako se

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Epigoniški roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Preveč M. O. — D.

— Mir! je izganil župan porogljivo z ramenom, zategovaje besede in gledaje proti vratom mestne hiše, kakor da pričakuje nečesa. S kapitaljem? Vprašajte kapitalist! Jaz stojim tu za škofa in njegovo pravico.
— To ni pravica, marveč sila! je spregovoril razjezjeni sodnik. V imenu mestnega prava protestiram proti tej sili.
— Vsi protestiramo proti sili! so ponovili prispežniki dvigaje roke. Pršilau je za blikačo oko. Pod vratmi se je pojavil Gregorovič se svojo družbo in je mignil županu.
— Gričani! je nadaljeval sodnik, po krivici in razbojniški so udri med nas.
— Branimo se je dodal mlinar.

— Udarimo! je zakričal Vašaš, zamahnivši z roko.
— Pa bi'o na nož! je zabesnel Gialimello.
— Da, branimo se, Gričani! je ponovil sodnik; orožniki polet te k zvonu Lotrščaku. Udarite na plat zvona, na se vzdigne na orožje vse, kar je živega v mestu.
— Zvonite! Zvonite! Ha! Ha! Ha! se je zvonil iz razmršene brade Gregorovič, potisnivši sodniku dolgo vrv pod nos. Oj, modri smo tudi mi. Odrezali smo vašemu zvonu dušo. Zvonite Gričani, zvonite!
— Svetovalstvo je bilo osupnjeno. Goloroki so stali tu glevarji mesta pred kruto silo — ali niso klonili. Živan je skočil na sredo in zaklical ljudstvu:
— Gričani! Ne udajte se! Krivo se išče od nas. Oguliti nas hočejo po krivici. Zvonite ste nam oteli, ali niste ubili srca meščanskega, ki stokrat močnejše zvoni. Ne udajte se! Zberite se!
Na ta močni, vsemu ljudstvu znani glas je pritnila možica bliže. Zamolklo mrmranje se je razlegalo povzodi, pesti so se vzdigale grozeče, že so letali ljudje sem in tja pod orožjem. Tedaj se je dvignil Prišlin

v stremenih, žla na čelu se mu je napela, visoko je dvignil glavo, pak izbelil zobe, nos se mu je zavil na posmeh kakor psu ter je zagrmel:

— Može! Naperite kopje! Nastavite smet! Kdor vzdigne pest, odpihnite ga kakor pleve! Udrte v hiše! Pobirajte šestnajsti snop za gospoda škofa. Pazi Gregorovič! Jaz pojdem potem k prijatelju Živanu! Aj, naprej može!

Grga je izgovoril in v isti hip so obrnili konje, naperili kopje. Zdelo se ti je, da je ta klopce konjenikov — jez.

— Oj! Daj! je plesnil Grga in kakor da so usle strele na vse kraje, so se spuстили konjeniki po trgu. Krik se je razlegal do neba. Preplašeno ljudstvo se je razpršilo kakor pleve na vetru. Ta je skočil in padel, drugi skakal in letel, tretji se ispodtikal, četrti se izpodtaknil in pal na glavo, babe so se vrtele na peti in vriščale. Nekateri so se pospeli na cerkvene stopajice, šolnik se je skril za križ na grobju, ki ga je v krčevito objemal s pestmi, a sdravnik je smrtnem strahu in znoju skočil na sramotni steber ter se skril za njim.
— Aj! je plesnil Paviša ter zaklical šolniku, poglej si pobratima zdravnika. To

je človek, kaj? Sramota se skriva za sramoto- Tatovi in nečestnice stoje vsaj pred sramotnim stebrom, zdravnik pa se skriva za njim.

Za hip je bil Markov trg čist kakor dlan. Šolnik je skril svojo glavo v prazno šolo, branjevke so se razletele kakor pijane kokoši in Guska je ozdravila od samega strahu, samo Paviša ni vse to nič stalo. Stal je, gledal in se ni bal kopja. Kateri vrag mu je jamčil za njegovo plesnjo glavo?

Še je stal pred mestno hišo Grga Prišlin, kakor da si ga prikoval na mesto. Levo roko je uprl v levi bok, desna mu je počivala na desnem kolenu. Nekoliko hipov je gledal siromašne meščane, kako stoje strti, prevarjeni. Gledal jih je, pa se smejal.

— Ej! Zvonite! Dvignite narod, je zaklical porogljivo. Naznanite ljudstvu, da je došel Grga Prišlin. Res je, da sem le sluga, ali sluga škofov sem. Škofu v vsprejem se zvoni z velikim zvonom, mene pozdravite vsaj z malim.

— Pazi! je zakričal v jezi mladi mlinar, zvonili bomo tudi na umiranje. (Pride še.)

rušijo njegove novotarje v razmerah kmetijstva, kakor si jih misli sloviti izgnanec Struve. Kmetje hočejo obvarovati svoje kmetijsko posemelne privilegije in svoje sodišče. Kmetje, kakor večina, kakor tudi skoraj vse zemljedelsko plemenitaštvo, se nočejo izročiti židovsko-liberalni inteligenci v pest, ki hrepeni, da bi dobila moč v svoje nepošteno roke. In ta »inteligencia« ni izbirčna v sredstvih: vse jej je dobro, kar bi jo moglo dovesti do dosege zaželenega namena: laž, zvišanja, nasilje, farizejsko hinavstvo, potuha, lakajska priliznjenost, črna kleveta, brezobzirna samovolja.

Ali narodu se odpirajo oči ter je jel spoznavati nevarnost, ki mu grozi. Židovsko-liberalna struja tiste namišljene »egalitete« se ruši ob krepki steni zavesti kmeta in plemstva o svojem pravu in o svoji moči.

Na kaki podlagi se vrši domača borba? Na podlagi pačenja smisla dokumentov. Na tej podlagi trebajo liberalci nemudnega »sozidja ucrediteljnego sobora« in konstitucije s širokimi pravicami parlamenta. Monarhisti pa hočejo ohraniti polnost »samodržavija« in le slabemu samodržcu budi za pomoč »pešketovalna careva duma«.

Car je bil izdal, kakor vam je znano, dne 18. februarja star. št. tri važne dokumente:

- 1) manifest, ki pravi, da treba ohraniti »samodržavije« in njega nedotakljivost;
- 2) ukaz senatu o proučevanju državnih vprašanj v zasedanju ministrov pod predsedstvom vladarja samega (a ne Vitte-a);
- 3) reskript Buliginu glede posvetovalne »esrave dume« po primeru naših predkov.

Rusko-japonska vojna.

Trst, dne 3. avgusta 1905

Iz New-Jorka poročajo »Berl. Tageblatt«: O zahtevah, ki jih bodo Japonci stavili na mirovni konferenci, se je neki ugledni japonski častnik imenom Ishikava, ki spremlja japonsko delegacijo, izjavil na stopno: Javno menenje na Japonskem zahteva najmanj 750 milijonov dolarjev vojne odškodnine, vrhovno gospodstvo nad Korejo, ostanek otoka Sahalina, Port Arturja in Daljajega, vztočno železnico in nevtralizacijo Vladivostoka.

Nobena japonska vlada ne zamore skleniti miru, ne da bi zadobila neomejenega gospodstva nad japonskim morjem. Za slučaj, da bo vojna nadaljevala, bo morala Rusija odstopiti Vladivostok ter dati še drugih koncesij. Rusija mora definitivno prepustiti vztočno Azijo.

No, no, no! Kaj s takimi — čenčarijami hočejo imponirati svetu? Ti Japonci in njihovi prijatelji so podobni možu, ki hodi po noči v temnem gozdu in ki žvižga in poje, da bi si delal s tem korajžo, ker ga je — strah.

Kdo je poprijel inčativno za mirovna pogajanja in kdo si ni dal miru, da je prišlo do sedanjih konferenc? Mari ne Amerika! A komu je ita Amerika prijateljica? Mari Rusiji? Ne, ampak Japonci! Na prstih je torej lahko šteti, komu na krst in s kom v sporazumljenju dela Amerika, ko sili v mirovna pogajanja? Z odgovorom na to vprašanje dobivamo pa tudi pojasnila, komu da treba nujeeje miru: Rusiji ali Japonci?

Sicer pa izhaja tudi iz vseh vesti, ki prihajajo iz Rusije, da ni oficijelna Rusija, ni javno mnenje prav nič ne hrepenita po sklepu miru. Pariškemu »Matinu« poročajo n. pr. iz Petrograda, da so izginile vse nade, da bi se sklenil mir. Vse da je za nadaljevanje vojne. Kakor torej kažejo znamenja, bo ustrezno vojevitim Japoncem, ker bo dana prilika, da si na bojnem polju zagotove tiste večje, in še večje, in še večje koncije, s katerimi — groze.

Witte v New Yorku.

Iz New-Jorka poročajo, da je ruski mirovni komisar Witte dospel tjakaj na parniku »Wilhelm der Grosse« v sredo jutraj ob 11. uri.

O mirovnih pogajanjih. Izjave Witteja.

Dopisnik pariškega »Matina« ki potuje z Wittejem, je dne 2. avgusta brojavil v Paris nastopno: Ruski mirovni pooblaščenec, Witte, s katerim sem potoval na parniku »Kaiser Wilhelm« mi je dovolil pogovor, mej katerim mi je rekel: Rusija smatra svoj spor s Japonsko kakor kolonijalno

vojno, ki nima torej glavne vszazosti. Rusija je imela neuspehov, toda radi tega se ne smatra poraženo, njene moči in njeni viri so še netaknjeni. Predvidjalo se je nezgoda Roždestvenskega, toda treba je bilo poskušati vojno erečo. Rusija želi mir, toda nima neobhodne potrebe, da ga sklene, tim manje, ker notranji nemiri nikakor ne vplivajo na nadaljevanje oziroma svršetek vojne. Japonci bi zamogli staviti pogoje, ako bi se nahajali na pravih mejah Rusije. Ako hočejo priti do tjakaj, morajo napraviti še štirikrat toliko pote, kolikor so ga napravili od začetka vojne do sedaj. To je pa nemožno. Ako bi Japonci pričeli prodirati proti severu, se njihove šanse poslabšajo, zboljšajo pa ruske. Ako bi se bila vojna vršila ob ruskih mejah, bi bilo zadostovalo šest mesecev za porziti Japonce. Nikdar ni bilo v vojni zgodovini še tako razmerje med bojujočimi; nobena druga evropska velesila ne bi se bila zamogla bojevati proti Japoncem. To je zamogla le Rusija, zato pa tudi odkloni vsaki pogoj, ki bi bil proti njeni časti, kakor bi bila n. pr. vojna odškodnina. Jaz kakor Rus in kakor človek, sem za mir ter bom storil v to svrhu, kar mi vleva vest, da ga sklenem.

Šanse glede miru.

Londonški »Standard« poroča, da zanjajo šanse glede sklepa miru vse diplomatične kroge, akoravno se priznava, da se o japonskih pogojih ne more nič gotovega seznati, dokler se ne sestanejo pooblaščeneci. Tudi potem ni verjetno, da se bo o teku razprav kaj točnega objavilo. Kar se tiče Anglije, je gotovo, da ne bo angleška vlada vplivala na Japonsko in da ne da nobenega nasveta, ako se je zato ne vpraša. Kar se tiče odkritosrčnosti ruske naklonjenosti do miru, je ugodno znamenje že to, da so odpasli Witteja na mirovno konferenco in pa dejstvo, da je isti misljo vsprejel.

Pomenljivo je, da se celo car ne more odločiti, da bi sklenil mir za vasko ceno, in ker ne ve za mirovne pogoje, ne more tudi vedeti, kak da bo konečni uspeh. Ruska vlada je najodločnejše zahtevala, naj se točno omeji polje razprav, predno je pristala na mirovno konferenco. Izjavila je, da ni nikakega precedenčnega slučaja, da pričneta dve bojujoči se stranki razprave, ne da bi bile prej postavile tem razpravam temelj. Japonska se je pa branila vsprejeti ta pogoj. Samo na sebi bi to zamoglo veljati kakor dokaz, da je nada na sklep miru zelo negotova in ker nihče točno ne ve, kako ceno da bodo zahtevali Japonci. Od druge strani se pa kakor odločen dokaz, da želé Rusi skleniti mir, smatra dejstvo, da so kljub temu, da se polje razprav ni omejilo, vendar vsprejeli konferenco. Gotovo je, da ne bi bil Witte nikdar vsprejel naloge, ako bi bil edini namen konferenca, da se sezna le za japonske pogoje.

New yorški dopisnik »Manchester Guardian« poroča: Ameriška vlada tudi ne sumi, da se umešava nemški cesar, da bi preprečil mirovno konferenco, marveč meni, da cesar Viljem povpešuje akcijo za sklep miru. Prijatelji Roosevelta menijo, da je cesar ravno v zadnjih dveh tednih posebno deloval na to, da pride do sklepa miru.

Položaj v Avstriji.

Na pozorišču velike svetovne politike je postalo zadnje čase tako živo in se tako pode eden za drugim dogodki, ki vlečejo nase pozornost vsega sveta, da smo mi Avstrijci skoro pozabili lastno domačo — mizerijo, bi bili skoro rekli.

In vendar se nam tudi v okvirju naše notranje domače politike ravno te dni napoveduje dogodek, katerega mi sicer ne jemljemo tragično, ali, ki je vendar velike važnosti kakor simptom, kako neugodno je položanje Slovanov v tej ljubi Avstriji, oziroma, kako vse naše politično življenje, kako vsa uprava države stoji pod diktatom Nemcev.

Čitateljem je znano, kakov hrup so zagnali Nemci, ker so se na učiteljsku v Opavi ustanovile tudi — ali pod nemškim vodstvom — češke vsporednice. Nemci so uprizorili arditne agitacije in demonstracije proti tem vsporednicam, da-si je bila njihova ustanovitve povsem opravičena toliko s kulturnega stališča, se stališča interesa javne naobrasbe, kolikor oziroma na dejstvo, da je Šlesija po večini slovanska dežela, zbog česar je državi v neizogibno dolžnost, da skrbi za učiteljski naraščaj, ki bo popolnoma usposobljen na ljudskih šolah v krajih s češkim prebival-

stvom. S češkimi vsporednicami na učiteljsku v Opavi je bilo torej ustrezno le najelementarnejši pravičastni in praktični potrebi, tako, da treba ravno le zdvijanih razmer, kakoršnje vladajo v naši Avstriji, da se kdo sploh oglašja proti temu, kamo-li, da uprizarja divje demonstracije!! Le avstrijski šovinistiško zdvijani Nemci more občutiti tako elementarno pravico drugim kakor napad in oškodovanje lastne nemške narodnosti.

Nemcem so bile te nedolžne vsporednice v povod za hrupne demonstracije, ki so pa zadobile tudi značaj grožaje na najvišje mesto s tem, da so bili izbrani zanje ravno predvečer rojstnega dne cesarjevega.

Krik Nemcev je zahteval: češke vsporednice ven iz Opave! A spremljen je bil ta krik po grožnji, da se bodo tudi letos vršile demonstracije na predvečer cesarjevega rojstnega dne, ako ne bo ustrezno tej zahtevi nemškega besnila. In grožnja je menda izdala, kajti glasom sadnjih vesti ni nobenega dvoma več, da češke vsporednice pojdejo iz Opave še ta mesec!!

Mi smo že gori rekli, da stvari ne jemljemo tragično, ker dobe Čehi za to samostojno učiteljsku v Poljski Ostrovi v Šleziji, v mestu s kakimi 24.000 prebivalcev. Ne radi tega torej, ker bi bil oškodovan češki kulturni interes, ampak radi dejstva, da so Nemci zopet uveljavili voljo svoje objestnosti in neistnosti, ker je vlada zopet enkrat kapitulirala pred nemškim terorizmom — je to dogodek, ki mora vznemirjati nas Slovence. Ta dogodek je velike simptomatične važnosti, ker kaže, da se uprava države vrši bolj in bolj — v znamenju nemškega diktata.

Drobne politične vesti.

Obsedno stanje na Kreti. Generalni konzuli vevlevlasti so proglasili na Kreti obsedno saaje.

200.000 pezet za potovanje kralja Alfonza v Berlin. Iz Madrida javljajo, da je vlada dovolila kredit 200.000 pezet za potovanje kralja Alfonza v Berlin.

Avstrijski zakoniki v kitajskem prevodu. »Pol. Korresp.« poroča da je kitajsko odposlanstvo na Dunaju dalo za kitajsko vlado prevesti na kitajski jezik več avstrijskih zakonikov.

Predsednik francoske republike. Iz Pariza javljajo, da predsednik Loubet najbrže v drugi polovici oktobra povrne obisk španskemu kralju. Vsekako pa vsprejme Loubet še pred svojim potovanjem na Španjko na oficijelen način bolgarskega kneza Ferdinanda.

Bolgarski minister vnanjih stvari Petkov se je iz Karlovih varov, kjer se je zdravil, podal v Pariz, da se tam pogaja radi oficijelnega obiska knera Ferdinanda v francoski prestolnici. Knez poseti Pariz meseca septembra ali pa oktobra.

Maročanska konferenca. Iz Madrida javljajo, da tamošnji krogi smatrajo kakor verjetno, da se maročanska konferenca sestane v Madridu. V tamšnjih arhivih poslaništev so shranjeni spisi o konferenci, ki se je vršila leta 1880. Konferenca se sestane meseca novembra t. l.

Zapuščina Strossmayerja. Kakor pišejo iz Zagreba, je dovršen inventar o zapuščini pokojnega djakovskega škofa Strossmayerja. Po tem inventarju iznaša zapuščina 1.104.000 kron. V to svoto niso uračunjena drva za kurjavo, ki jih je še znatna množina.

Novo švedsko ministerstvo. Novo koalicijsko ministerstvo je sestavljeno. Ministerki predsednik je dosedanji vodja večine prve zbornice, Lundenburg; minister vnanjih stvari grof Wachsmeister; pravosodja Berg, vojae Robert Pikstein, mornarice Lindmann, notranjih stvari Weiden; Finane Bieder; poljedelstva Hetwigsohn.

Nova stranka na Ogrskem. Iz »Budimpešte« javljajo: »Magyar Hirlap« piše, da se bo na konferenci liberalne stranke, ki se bo vršila koncem meseca avgusta, osnovala nova stranka pod imenom »Stranka centra«, kateri bo pripadalo kakih 100 poslancev. Nova stranka ne stopi v koalicio ter bo poskušala pripravljati rešitev krize na temelju nagodbe iz l. 1867.

Cesar Viljem na Danskem. Iz Kodanjske javljajo, da je cesar Viljem podelil ministarskemu predsedniku in ministru vojae mornarice Christensenu veliki križ reda rubežega orla. Ministru unasnih stvari grofu Raben-Leretznu u pa red rubežega orla

prvega reda. Cesar je tudi povabil princa Harald, sina prestolonaslednika, naj se vdeleži letošnjih nemških vojaških vaj.

Sloga med Romuni in Bolgarji. Iz Bukarešte javljajo, da se je tam dne 1. t. m. vršila protiheleneka skupščina, ki je protestirala proti grozodejstvu, ki so jih Grki počeli proti romunskim Makedoncem. Na skupščino so prišli vsi romunski Makedonci, bivajoči v Bukarešti in bivaj pravosodni minister Disescu. Ta je predlagal, naj se romunska vlada sporazumi z bolgarsko vlado za skupno akcijo v Makedoniji na korist lastnih rojakov, Romanov in Bolgarov.

Domače vesti.

† Dr. Gregor Krek. V Gradcu je v sredo umrl upokojeni redni javni vseučiliščni profesor dvorni svetnik dr. Gregor Krek v 65. letu svoje starosti. Truplo prepeljejo v Ljubljano.

Pokojnik je bil rojen dne 8. marca 1840. v Čateni pri Javorju na Gorenjskem. Gimnazijo je dovršil leta 1860. v Ljubljani, od tod je odšel na Dunaj učiti se modroslovje. Leta 1864. je končal modroslovne študije ter je bil istega leta promoviran doktorjem filozofije, leta 1865. je pa položil profesorski izpit. Kmalu potem je dobil službo na realki v Gradcu, kjer se je v letnem tačaju 1867. habilitiral na tamošnjem vseučilišču kakor privatni docent za slovanske jezike in slovanska slovstva.

Meseca marca leta 1871. je bil imenovan za izrednega profesorja slovanske filologije, dne 6. maja 1874. pa za rednega profesorja. V šolskem letu 1877/78. je bil dekan modroslovne fakultete.

Leta 1902. je stopil v pokoj in se je preselil v Ljubljano, kjer je bil leta 1903. izvoljen v mestni občinski svet. Svoj mandat v občinskem svetu je odločil leta spomladi, ko je jel nevarno bolehati.

Na slovstvenem polju je jel pokojni dr. Krek delati že kakor dijak. Svoje slovstvene plode je priobčeval v Janežičevem »Slov. Glasniku«. Svoje pesmi je izdal v Ljubljani leta 1862., obširno epsko pesem »Na sveti večer o polnoči« pa leta 1863. v Celovcu. Na to se je pa popolnoma posvetil znanstvu, izlasti jezikoslovju. Prva svoja znanstvena dela je priobčil v »Novicah«. Najznameniteje njegovo delo je pa »Die Einleitung in die slavische Literaturgeschichte«, ki je izšlo leta 1874. To delo Krekovo je že splošno priznanje. Poleg tega dela je apisal še več temeljitih znanstvenih razprav. V delu »Avstro-ogrška monarhija v besedi in podobi« je pokojnik spisal poglavje o slovanskem slovstvu. Leta 1881. je dr. Krek s sodelovanjem Davorina Trstenjaka začel izdajati v Celovcu leposlovni in znanstveni list »Kres«, ki je izhajal šest let. V devetdesetih letih je izdal v Stuttgartu »Slovansko antologijo«, v kateri so bili tudi prevodi pesmi najboljših naših pesnikov.

Pokojni dr. Krek je z drugimi rodoljubni vred osnoval »Podpiralno zalogo slovenskih vseučiliščnikov v Gradcu«, katere predsednik je bil 23 let.

Dr. Krek je bil člen »Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu«, »Imperatorske akademije nauk v Petrogradu« itd.

Dr. Gregorij Krek je bil odločen Slovenec in Slovan, ki ni nikdar skrival svojega mišljenja in prepričanja. Kakor profesor na graškem vseučilišču je bil dolga leta vodja graških Slovencev, a vkljub temu je v vseh krogih užival največi ugled in vseobče spoštovanje. Slovenskim dijakom je bil pravi oče, ki je segal tudi v svoj žep, ako je bilo treba.

Z dr. Krekcm je umrl učenjak svetovne slave.

Vječnaja pamjat!

Imenovanje. Stavbani pristav Henrik Zechlin je imenovan inženirjem za državno stavbeno službo na Primorskem.

Oziroma na shod narodno-radikalnega dijaštva, ki se bo vršil v Trstu, pripominja tukajšnja »Slovenska Miso«: Naša mladina misli na Trst, na naše slovansko morje, na našo orjaško borbo s dvema neprijateljema, ki jim pomagajo tri države. — Seli je moglo izbrati primernejše mesto, nego je to naše sedež dijaškemu sestanku? Trst, morje adrijsko, morata biti naša idejala in prizade-

vanja. To je naša dedščina, ali mi smo na njej tujinci, sužnji. Delali smo in živeli za druge, za svoje sovražnike.

Ne več tako! Spoznavajmo se, proučimo svoje potrebe, navdušimo se za sveto borbo! Pozdravljena, mladina naša, na obilih sinjega Jadrana!

Razmere na postaji v Nabrežini. Iz Nabrežine nam pišejo: Na tukajšnji postaji imamo Italijančiča v osebi železa, uradnika Sussanich-a. In sicer pri postajni blagajni.

Neka tukajšnja tvrška je hotela nedavno poslati neki omot v Ljubljano. Tvrška je seveda popisala vozni list v slovenskem jeziku. Ko je stranka pri blagajni predložila vozni list, jej je rekel omenjeni gospod blagajničar, da ne more vprejeti voznega lista, pisanega v slovenskem jeziku, češ, da je vozni list tiskan v nemškem in laškem jeziku, valed česar da mora stranka izpolniti vozni list v nemškem ali laškem jeziku. Dan pozneje pa je tvrška prav isti omot in prav z istim voznim listom, izpolnjenim v slovenskem jeziku odposlala brez vsakih težav. Seveda je bil pri blagajni v službi tu obče čislani uradnik g. Deschmann, kateremu ne priha na misel, da bi provzročal strankam težave.

Da na tukajšnjem kolodvoru veje že od nekdaj laška in nemška sapa, to nam je dobro znano; tudi nam je znano, da so tozdevne tiskovine samo v nemškem in laškem, torej le v jeziku, ki je ptuj tukajšnjemu prebivalstvu.

Dobro bi bilo, da bi direkcija južne železnice tega g. Sussanich-a, ki se kar ne more spoprijazniti s slovenščino v Nabrežini, poslala v Ljubljano, kjer bo morda bolje izhajal s svojo — italijanščino!

Tudi naš Stefan še vedno kliče na peronu: per Vienna, nach Wien, per Trieste, nach Triest! In le redkokdaj — a še to le v restavraciji III. razreda in prav zamolklo: na Dunaj! ali: v Trst! In načelnik naše postaje je — Kranjec! Fic.

Iz Sežane nam pišejo: V vesti o veselici, ki jo priredi naše pevsko društvo »Zorislava«, se je urisala tiskovna pomota. Vest se mora namreč glasiti, da se bo veselica našega društva vršila dne 3. septembra in ne 6. avgusta, kakor je bilo sporočeno svojedobno.

Otvoritev »Narodnega doma« v Podgradu v Istri. Iz Podgrada: Kdor ve, s kakšnimi težavami se je morala boriti združena misel v gospodarsko zamenarjeni Istri, kdor ve, kolika težaost in idejna požrtvovalnost je potrebna vodstvu združenih ustanov, vedel bo čeziti tudi moment, ki se približuje za »Podgradsko« posojilnico in hranilnico, s 27. dnem t. m. — 27. dan avgusta bo za Podgrad in vso severno Istro slovesen dogodek. Posojilnica odpira svojo krasno stavbo po desetletju svojega obstanka.

Nč ni izdalo vse rovanje in bešenje naših narodnih nasprotnikov, nič predočki nekaterih domačih omahljivcev! S ponosom zré sedanje starešinstvo na vapohe desetletnega obstanka te koristne ustanove. V slovenskem in hrvatskem narodu severne Istre tičijo globoko korenine gospodarskega napredka, in našemu kmetu je odleglo, ker mu ni treba obletati pragov raznih oderuhov in izsevalcev, pri katerih je četkrat zatajeval svoje človeško dostojanstvo.

Stavba »Narodnega doma« v Podgradu je prava narodna gospodarska trdnjava severne Istre. Ona je simbol naše politične in gospodarske moči, a obenem simbol harmonije in bratstva slovenskega in hrvatskega naroda v Istri.

V Podgradu delajo za to slavnost velike priprave. Podrobnosti se izvedo v kratkem. Pripravljalni odbor je mnenja, da slavnost ne sme biti lokalnega pomena, ampak manifestacija energije naše Istre. Slavnost naj vlije vsem prisotnim v dušo zaupanje v maso našo misli, namesto pesimizma, valed katerega postajamo nedelavni in mlačni.

Pripravljalni odbor pričakuje veliko udeležbo. Radi tega prosí, naj se vsa društva, ki se mislijo udeležiti, priglasiijo odboru do 18. t. m. in naj obenem naznanijo število oseb.

Za društva, ki pridejo morda iz Istre, Krana in Trsta, bodo brezplačni vozovi na postaji Herpelje-Kozina, a na postaji Trnov-Il. Bistrica za društva iz Liburnije in Kranjskega.

Priglasijo naj se tudi posamične osebe, da se bo vedelo pripraviti pravočasno potrebne vozove za več oseb skupaj. Natančni

program objavi pred slavnostjo »Pripravljalni odbor« za otvoritev »Narodnega doma« v Podgradu v Istri.

V sv. Križu na Vipavskem so se vršile občinske volitve dne 25. in 26. julija nenavadno g'adko. Pred tremi leti je tudi tu divjal najhujši boj. Zmagala je na vsej črti stara stranka, ki so jo krstili za klerikalno. Na sedanjih volitvah ni pršlo do volilnega boja, ampak lista se je sestavila po sporazumljenju brez ozira na strankarstvo. V zbor je prišla polovica novih starešin, od katerih spada koeih 10 napredni stranki. Tako je prav! Združeni močmi naj se dela v blagor občine! Ne le v tukajšnji, marveč tudi v več drugih občinah so penehali strankarski prepiri in boji. Upanje je, da poneha polagoma srditost strankarstva ter da se bodo volili le moške, ki so zmoini za to. Novemu starešinstvu želimo, da si izbere za župana pravega moža, ki bo lahko posvečal svoje moči v blagor občine.

Javna zahvala. Iz Prvačine smo prejeli: Veselični odsek izreka tem potom vsem sodelovalcem »Divjega lovca«, uprizarjenega dne 30. julija t. l. v Prvačini, iskreno zahvalo za trud in požrtvovalnost.

Osobito se zahvaljuje režiserju gosp. J. Štoka iz Trsta, veleč. učiteljici diletantki gospici M. Bajčevi in gosp. učitelju Urhu Pavlica iz Renč, kakor tudi gosp. Moleku (Tončuh) iz Gorice na njih izbrano izvršnih vlogah.

Srčna hvala tudi vsem gg. diletantom in diletantkam, osobito gospicam Danili Furianjevi in Pepci Mozetičevi, dalje vsem gospicam učiteljicam pevkinjam, ki so iz prijaznosti nastopile na oder ter domačim g. pevcom in pevkinjam, posebej njih pevovodju gosp. R. Orlu za njihov trud in požrtvovalnost.

Hvala lepa vsem, ki so kjer in kadar koli kaj pripomogli, da se je veselica povoljno vršila. Ob zaključku srčna hvala sploh vsem cenjenim Slovcem in Slovenkam, ki so počaistili našo občino se svojim obiskom!

Za veselični odsek: Fr. Gregorič.

Turške srečke. Na zadnjem žrebanju turških srečk, ki se je vršilo dne 2. t. m., je glavni dobitnik 600.000 frankov zadela št. 1.278.818. 60.000 frankov je zadela št. 1.278.819. Po 20.000 frankov sta zadeli št. 6706 in 1.451.567.

Huda ura. Iz Lokve na Krasi nam pišejo:

Danes dne 2. t. m. je med močnim nalivom tresilo v kčsat hrast, pod katerim so stali 3 otroci. Vsi so bili omamljeni, da so jih le z težavo z drgnjenjem oteli smrt. Naliv je trjal kakih 20 minut.

Nedolžen v istej, a kriv v drugi zadevi. Gospa Helena Trnka je pred par dnevi z Dunaja trzojavla tukajšji polji, zahtevaje, da se aretir nekega mladeniča, ki je pobegnil z Dunaja. V isti brzojavki je gospa Trnka opisala cnega mladeniča in povedala, zakaj da zahteva, da se ga aretir.

Policijski koncipist Keršvan je vled te brzojavke uvel poizvedovanja, a na podlagi rezultatov teh poizvedovanj je včeraj dal aretovati 17-letnega Leopolda Rösse, Dunajčana, ki je prenečal v hotelu Volpich. Na policiji je Rösse izjavil, da niti ne pozna omenjene gospe Trnka in iz nadaljnega zaslišanja se je koncipist Keršvan uveril, da Rösse res ni oni, katerega išče gospa Trnka. Da pa izvrši svojo dolžnost do konce, je dal koncipist preiskati Rössejeve šepi. Pr. tej preiskavi so našli neko pismo, pisano od Rösseja samega in naslovljeno na gospoda Frana Ohme, trgovca v VII. dunajskem okraju. Koncipist je pismo seveda odprl. V istem pismu je Rösse pisal imenovanemu gospodu Ohme, da mu bo v kratkem povrnil vso škodo, katero mu je provzročil, in naj ga nikar ne toži, ker policija bi njega. Rösseje, tako ne našla.

Prečtavši to pismo je koncipist Keršvan vprašal Rösseja, kakšno škodo da je provzročil gospodu Ohme. Po daljšem obotavljanju je slednji Rösse povedal, da je bil v službi pri gospodu Ohme in da je istega osleparil za več sto kron, na kar je pobegnil z Dunaja in pribežal v Trst.

Kakor že povedano, je Leopold Rösse ležal v hotelu Volpich, a tam se je bil dal vpisati na prijavi listek z imenom Hugon Ernst. Seveda ga je koncipist g. Keršvan poslal v spremetvu redarja v hotel Tigor, kjer se je pa moral dečko prijaviti s pravim svojim imenom.

Društvene vesti in zabave.

Členi slovenskega gledališča v Ljubljani prirede v nedeljo, dne 6. avgusta 1905 v dvorani »Narodnega doma« pri sv. Ivanu gledališki večer s petjem. — Vapored: V. Parma: »Zapoj mi ptičica«. Strauss: »Cigan barona«. Koupst: »Vdovica sem mala«, poje gospica Vida Kočvar. — »Kdor se poslednji smeje!«, gluma v enem dejanju. — »Slovenske narodne pesmic«, dueti, pojeti g. Danilova in g. Kočvarjeva. — Prvikrat »Medveda«, šaljiva igra v enem dejanju. — Začetek ob 6. uri popoldne.

Koncertne točke to vodil gosp. Hilarij Benišek, kapelnik slovenske opere v Ljubljani.

Cene: Vstopnina 60 stot.; sedeži I.—IV. vrste 80 stot.; sedeži V.—VIII. 60 stot.; ostali 40 stot.

Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metodija na Greti vabi na redni občni zbor, ki bo dne 6. avgusta t. l. ob 5. uri popoldne v prostorih konsumnega društva v Rojanu s sledečim dnevnim redom: 1. Predsednikov nagovor, 2. t.jnikovo poročilo, 3. blagajnikovo poročilo, 4. volitev novega odbora.

Novo bralno in pevsko društvo »Tabore« v Lokvi priredi dne 8. septembra t. l. vzajemno z zavarovalnico za živino tombolo s plesom na planem na korist zavarovalnice in nabave društvenih potrebščin.

Koledar in vreme. — Danes: Dominik, spoznavalec; Hranko. Jutri: Marija devica snežna. Temperatura: ob 2. uri popoldne + 31° Celcius. Vreme: lepo, jako vroče.

Razne vesti.

Nevhte na Tirolskem. V torek so bile po Tirolskem zopet silne nevhte. Strela je udarila tudi v večerni vlak štubajske železnice, a ni, na srečo, požodovala nobenega potnika.

List prenehal izhajati. Iz Belegagrada javljajo, da je prenehal izhajati opozicijski »Narodni List«.

Polom tvornice za sladkor na Francozkem. — Parški listi so objavili vest, da je tvrška za sladkor Jazulot ustavila svoje plačevanje. Razlike je baje 15 mil. frankov. Jazulot je tudi lastnik velikega pariškega modnega magazina »Au Printemps«.

Velik zvon. V zvoniku velike parške cerkve Sreca Jezusovega je zvon, ki tehtja 22.000 kilogramov. Sedaj zvone ta zvon s pomočjo elektrike. Prej je svoj moralo zvoniti pet moč, sedaj zadostuje za to delo mal deček.

Vulkanski otoki. Od početka minolega stoletja se je v raznih morjih pojavilo iz vode 52 vulkanskih otokov. Devetnajst jih je zopet izginilo, na osmih pa prebivajo ljudje.

Največ krčem ima Belgija in sicer 190.000. Na vsacih 36 prebivalcev prihaja po ena krčma. V zadnjih petdesetih letih se je prebivalstvo v Belgiji pomnožilo za 50 odstotkov, število krčem je pa narastlo za 258 odstotkov.

Železnice na Ruskem. Glasom uradnih podatkov je imela Rusija dne 1. januarja 1904. — 58.680 kilometrov železnice; poleg tega še 3108 kilometrov na Fnekem in 2270 v vtočni Kitajski. Od evropskih prog jih je bilo 30.982 kilometrov v državni, 27.698 v privatni upravi.

Nagrobni spomenik Leva XIII. v lateranski baziliki. Nagrobni spomenik pokojnega papeža Leva XIII. v lateranski baziliki v Rimu bo kmalu dovršen. Prilodnjega meseca oktobra prepeljejo truplo papežev, ki je sedaj provizorično shranjeno v cerkvi sv.

Petra, v lateransko baziliko, ter ga polože v rake pod nagrobni spomenik.

Gospodarsko.

Letina v Srbiji. Iz Belegrada javljajo, da je žetev dovršena, pridelek je v obče dober, toda ne tak, kakor se je pričakovalo. Koruza kaže splošno dobro, samo v nekaterih krajih je zaostala radi dolgotrajne euše. S čivje in druga zelenjava kaže prav dobro. Sadje obeta prav dobro, vinogradi (Dalje na četrti strani.)

Trgovina.

Borsna poročila dne 3. avgusta

Tržaška borza.
Napoleoni K 19.11 — 19.15 —, angleške lire K — do —, London kratak termin K 240.10 — 240.40
Francija K 95.45 — 95.65 — Italija K 95.40 — 95.60
italijanski bankovci K — — — — —, Nemčija K 117.20 — 117.50, nemški bankovci K — — — — —
avstrijska ednotna renta K 100.50 100.75 ogrska krona renta K 96.80 97.10 italijanska renta K — — — — — kreditne akcije K 685. — — 687 — državne železnice K 672 — — 674. — — — — — K 57. — 90. —, Lloydove akcije 735 — — 740 — Srečke: Tisa K 338.50 — 342.50, kredit K 482.50 do 492.50, Bodankredit 1890 K 306. — 313. —, Bodankredit 1889 K 306.75 313.75 turške E 141. — do 143. — Srbske — — — — —

Dunajska borza ob 2. uri pop.
včeraj danes
Državni dolg v papirju 101.25 101.20
" " srebru 101.25 101.15
Avstrijska renta v zlatu 119.40 119.35
" " kronah 101.60 100.60
Avst. investicijska renta 3 1/2 % 92.90 92.90
Ogrska renta v zlatu 4 1/2 % 116.05 116.15
" " kronah 4 1/2 % 96.90 96.75
" " 3 1/2 % 87.45 87.35
Akije nacionalne banke 1630. — 1632. —
Kreditne akcije 665.50 665. —
London, 10 Lstr. 240.10 240.07 1/2
100 državnih mark 117.30 117.27 1/2
20 mark 23.47 23.47
20 frankov 19.10 19.10
100 ital. lir 95.50 95.50
Cesarski cekini 11.36 11.30

Parizka in londonska borza.
Pariz. (Sklep.) — Francozka renta 91.45, italijanska renta 105.05, španski exterior 91.02, akcije otomanske banke 595 —. Menjice na London 251.50.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombardi 91. — unificirana turška renta 90.30 avstrijska zlata renta 101.40, ogrska 4 1/2 %, zlata renta 97.25, Ländersb. 483 — turške srečke 132.50 parizska banka 11.28, italijanska — — — — — akcije 16.74, Nepravilna.

London. (Sklep.) Konsolidirana do 90. 1/2, Lombardi 3 1/2 %, srebru 27 1/2 %, španska renta 50 1/2 %, italijanska renta 104 1/2 %, tržni diskont, 1 1/2 %, menjice na Dunaju 21.25 Mlačna.

Tržaška poročila 3. avgusta.
Budimpešta. Pšenica za okt. K 16.10 do K 16.12; rž za okt. K 13. — do K 13.02; oves za okt. od K 11.70 do 11.72; koruza za avg. K — — do K — —.

Pšenica: ponudi e srednje, povpraševanje pičlo, tendenca mirna. — Prodaja 15.000 met. stotov, nespremenjeno. Koruza vzdržano. Druga žita trdno. — Vreme: v oče.

Havre. (Sklep.) Kava Santos god. a — — — — — raga za tek. mesec po 50 kg 47. 1/2, rž, za sept 47. 1/2.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.25, rž za sept. 15. —, za sept.-december 15.25, za nov.-februar 15.35 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 23.10, za sept. 22.65, za september-december 22.55, za nov.-februar 22.65 (mlačno). Moka za tekoči mesec 30. —, za sept. 30. —, za sept.-december 29.55, za nov.-februar 30.25 (mirno). — Repično olje za tekoči mesec 50 1/2, za sept. 50 1/2, za september-december 50 1/2, za januar-april 50 1/2, mirno. Spirit za tekoči mesec 48 1/2, za sept. 48. —, za september-december 41. 1/2, za januar-april 33 1/2, mlačno. — Sladkor surov 88.50 nov. 22 1/2, 23 1/2, (trdno) bel za tekoči mesec 27 1/2, za sept. 27 1/2, oktobar-januar 27 1/2, za januar-april 28 1/2, (trdno) rafiniran 63. 1/2 — 64. — Vreme: oblačno.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nobene konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Hustrovan cenik brezplačno in franko

Serravallo-vo železnato kina vino

za bolehe otroke in rekonvalescente.

Provzroča voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovečih zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po bolezni ojačiti.

Omarčano s 16 kolajnami na raznih razstavah in z nad 3000 zdravniškimi spričevali.

I. SERRAVALLO

— Trst. —



napredujejo tudi lepo. Pridelali so tudi obilno krme za živino.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu juliju 1905. je 150 strank vložilo K 75.210.48, 128 strank vzdignilo je K 38.317.03, 4 strankam izplačalo se je posojil K 5.900.—. Stanje hranilnih vlog K 1.277.726.66, stanje hipoteknih posojil K 692.731.48. Denarni promet K 221.040.61.

Književnost in umetnost.

Spominska knjiga »Danica«: »P. desetih letih«, se je razposlala vsled preve likih strankov le onim naročnikom zastoni, ki so že plačali naročnino za lanske letnik (vide »Zora« X. l. str. 68), drugim pa na ogled. Časa knjigi je 2 K in prosimo vse one gg., ki ne mislijo knjige vzeti, da jo vrnejo upravnistvu: g. ph. l. Ernst Tomec, Ljubljana, Danajeva cesta 6/III. Kdor je pomotoma ni dobil, naj jo reklamira istotako pri upravniku.

Upravnistvo »Zora«.

Loterijske številke, izrebane dne 2. avgusta:

Brno 2, 9, 67, 50, 15.
Inomost 23, 52, 76, 83, 54.

Darila.

Na koncertu pevskega dr. »Zarja« v Rojšanu dne 23. julija t. l. so darovali okroma preplaščali vstopnino sledeči gg.: Josip Sirk 10 K, L. Vojen 1 K, L. Garšins 2 K. Nekateri pevci dnušva »Kolo« iz Trsta 2 K 80 st., Ivan M. Vatrovec 4 K, L. Livičar 1 K, Josip Požar 1 K, N. N. 1 K, J. Pertot 40 st., Ant. Bramc 40 st., N. N. 40 st., N. N. 40 st. ter več gospodov po 40 st., katerih imena ni bilo mogoče zabeležiti in kateri naj blagohotno oprostijo. Vsem darovalcem se odbor najpriščneje zahvaljuje.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu sta darovala gosp. Dolničar »za poravnani spor« 10 K in gosp. Cvek »za razleteli kozarec« 5 K.

Hiša z dvema sobama, dvema kuhinjama, eno malo sobico in kletjo, z lepim in vodnjakom, je na prodaj v zgornjem Rojšanu h. št. 139.

V najem se oddati 2 stanovanji, eno z 2 sobama, sobico in kuhinjo, drugo pa z 2 sobama in hlevom. — Naslov pri »Edinosti«.

Mladenec dobre rodbine (kristjan) 18 do 25 let star, vešč slovenskega, ital in nemškega jezika z lepo pisavo se takoj stalno sprejme za pisarniška dela. Plača primerna zmožnosti. Ponudbe pod »O. T. 2« na upravo lista »Edinost«.

Hišica s 4 prostori (2 sobi parketirani), malim vrtom in vodnjakom se proda za gl. 3300. Dobri plačilni pogoji. Naslov se izve v »Gostilni Trošt« nad rojansko cerkvijo.

Gostilna združena zaloga dalmatinskega vina se proda. Obrniti do Babini Caffé stela polare, piazza nuova.

Gostilna v bližini mesta s hišo vred in bogatim inventarjem je na prodaj. Pri hiši je velik vrt in lep razgled. — Hiša obstoji iz 1 dvorane, 3 sob, 1 sobice, 1 kuhinjo, 1 podzemno kletjo z 2 uhoji, ter 3 malimi prostori za shrambo. — V vrtu je igrišče za kroglice. Voda, plin. Hiša z gostilno nese na leto K 7200, ter se proda za K 32.000. — Obrniti se do Babini Caffé stela polare, piazza nuova.

Fran Macorig

trgovina z jestvinami
ul. Barriera vecchia 38
Zaloga sladkorja, kave, rize, raznega žita, moka in otrobov. Vino v buteljkah, mineralna voda. Specijaliteta tu inoz. testenine, surove in kuhano maslo.

MIRODILNICA

Henrik Bonetta
ul. Carradori 18 (vokal Goppa)
Specijaliteta navadnih in medicinskih drog, kark, pokost, lakov, škock, čopčev, navadnega in parfumnega mila, petroleja, spirita (žeste) za gor. — Barvilo za čiščenje vina.
Nizke cene.
Prodaja na debelo in drobno

F. Pertot urar
TRST - ul. Poste nuove št. 9
priporoča veliki izbor ur: Omega, Schaffhausa, Longines, Tavanese itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birmo. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvo.
Piazza Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.
Vhod po glavnih stopnicah.
Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruge in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono. Posojila daja samo zadružnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%.
Uradne ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.
Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.
Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.
Poštno hranilnični račun 816.004.

Narodni kolek je
vdobiti pri upravi
»Edinost«

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH ZAHTEVAM

KATALOGI BREZPLAČNO.

KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Nепrekoaljivo plinovo mrežico. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo. Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Manifakturna trgovka BERTOLI & SBUELZ

Piazza Barriera vecchia 2 in ul. Nuova 38 (naspr. palače Salem)
je nakupila ogromno množino bombažnega blaga, vsled česar ponuja po jako nizkih cenah

KOTENINA, navadna, 66 cm po 14 novč.	KOTENINA, bela 76 cm po 18 novč.
" " " 78 " " 16 "	" " " 78 " " 22 "
" " " 96 " " 22 "	" " " 78 " " 22 "
" " " 156 " " 36 "	" " " 156 cm po 48 "

Velikanska zaloga: erkala, satena, prtov, prtčev, brisalk, rut vse po tovarniških cenah.
Filijalka ul. Nuova št. 38

Hočete li dolgo živeti

in se veseliti dobrega zdravja. Da to dosežete, morate skrbeti, da si ohranite zdrav želodec in uredite dobro prebavljanje.

Kdor si je pokvaril ali prehladil želodec z neprebavljivim, prevročimi ali premrzlimi jedili in pijačami, vdiči gotovo odpomoč z

Germanovo življensko esenco

koje se uporablja z najboljšim uspehom pri pomanjkanju volje do jedi, slabotnemu želodcu, napenjanju, riganju, rezaviči, sabosti, gavo u. omotici, trganju, zapiranju, marojdam (zlati žili). Pri težkih jedilih, poseba pa ako se užija mastne in težke prebavljive jedila povspesuje ta esenca prebavo in daje izvrsten ter tako da se s tem na največji stopnji vzdržuje in redi život. Vsled odstranitve vseh pokvarjenih sokov v životu, čisti ta esenca kri ter daje prednost v primeru z drugimi jednaki zdravili, vsled česar je po njema neškodljiva četudi se jo uživa na leta, kajti ista obstoji od izbranih dobrih rastlin ter ima prijeten, ek aromatičen okus, koji dopade tudi jako občutljivim osebam kakor ženskam in otrokom.

Germanova življenska esenca je pravo ljudsko in domače zdravilo, ki bi ne smelo manjkati v nobeni hiši, ker večkrat z njo — ko ni pri roki takoj zdravniške pomoči — obvaruje resne bolezni. Pri kupovanju naj se zahteva le Germanovo življensko esenco iz lekarne pri »Črnom orlu« iz Belovara, ker se nahajajo tudi druge pod enakim imenom, ki pa ne presegajo na dobroti prave esence. Znak pristnosti je razviden na vsaki steklenici, ki je zavita na zelenem kartonu s polnim imenom: Lekarna pri »Črnom orlu« K. German, Belovar (Hrvatske), kamor naj se pošilja vse naročbe. Cena steklenice K 1.40; po pošti se ne pošilja manje od dveh steklenic. Pakovanje 40 st. po povzetju ali predplačilu. Naslovi naj se blagovole pisati pravluo in čitljivo. Pojasnila na vprašanja, prospekti in navodila brezplačno.

Germanovo življensko esenco mora trpečim ljudem toplo priporočiti, ker sem jo tili jaz osebno preskušal in tudi svojim župljanom priporočal ter se prepiral v izvrstnem vspehu.

Edmund Medcott, župnik v Trojstvu (Hrvatska).

Vam naznanjam, da sem poskušal že s mnogostevilnimi zdravili, toda niso imele zaželjenega vspeha nijedne kot Germanova življenska esenca.

Andrej Žižek, Sv. Ana na Kranjskem.

Prosim Vas, da mi zopet pošljete 8 steklenic Germanove življenske esence, katere moram vsem bolnim na želodcu toplo priporočiti. Moje zdravje se obrača že na boljše.

Apolonija Haberl, Semrak na Štajerskem.

Najboljše STISKALNICE ZA GROZDJE IN OLJKE

so naše stiskalnice »ERGOLE«

najnovejšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo; zajamčeno najboljše delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.

HIDRAVLICNA STISKALNICA.

Najboljše automatično patentovane tlatne brizgalnice, ki delujejo same od sebe, ne da bi jih bilo treba goniti.

»Syphonia« plugi, stroji, za grozdje, sadje in oljke, mlin za miti grozdje. Plugi za vinograde. Stroji za sušenje in mlati v drugih vegetabilnih, življenskih in mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko. Mlatilnice za žito, čistilnice, rešetalnice. — Slamozreznica, ročni mlin za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot posebno najnovejšega izbornega uresničnega, najbolj pripoznanega in odlik. sestava.

PH. MAYFARTH & Co.

tovarna za poljedelske in vinske stroje, DUNAJ, II. TABORSTRASSE št. 71.

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 530 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami.

Ceniki z mnogostevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi kjer nismo zastopani.



Automatična brizgalnica.

Najlepša ljudska zabava je

vsako nedeljo in praznik v »Gostilni Trošt« nad rojansko cerkvijo, kar dokazuje vsako nedeljo ogromna množina ljudstva. Ples traja od 5. do 10. ure zvečer ter stane vsak plesni komad le 5 nč. (10 st.). Pri plesu svira 14 močna domača godba na pihala. Zvečer se plesšče in veliki vrtovi razsvetlijo s 700 sveč močno, elektriki podobno svetilko. Toči se: 1. vrste črno in belo domače vino, istran, bel rizling in teran ter »Gössovo« pivo 1. vrste a kuhinja je bogato preskrbljena z gorkimi in mrzlim jedli. Za obilni obisk se toplo priporoča svojim rojakom udani voditelj.

10.000 parov obuvala

4 pare čevljev za samo K 5.20

prodaja radi nakupa velike množine toliko časa, dokler traja zaloga in sicer 1 par čevljev za gospe, 1 par čizmov za dame, rujavih ali od črnega usnja z močnim podkovanim podplatom, najnovejše mode in 1 par možkih in 1 par ženskih modnih čizmov, elegantno napravljenih ter lahki za nositi. Vsi 4 pari le K 5.20 — Pri naročbi zadostuje dolgot stopala. Pošilja po povzetju. — Izvoz obuvala SPINGARN, Krakav 64. — Zamena dovoljena ali denar nazaj, tedaj rizik izključen.

Pekarna in sladčičarna z lastno tovarno biškotov

Fran Lampe

TRST - ulica Molin Grande št. 32 - TRST
3 krat na dan svež kruh, raznovrstne moke prvih ogrskih mlinov, fine vina v buteljkah, sladčice itd. Sprejema naročbe za sladčice.

Doge za parkete

hrastove ali jelove prve vrste
prodaja pod jamstvom po tovarniški ceni.
Zaloga lesa - Miclaur
ulica Fonderia št. 7

Na Proseku

priporoča svojo

mirotilnico

ki je preskrbljena z vsem v to strko spadajočim blagom. — Nadalje se nahaja v zalogi železo, šipe in žebli.

JOSIP ŽIGON,
mirotilničar.

Drogerija

GUSTAV MARCO
ulica Giulia št. 20.

Droge, barve, pokostj, petrolej, čepiči, ščetke, mila, parfumi itd. itd.

Zaloga šip in steklenin.

ANTON SKERL

mehanič, zapriseženi zvedenec.

Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst.
Zastopnik tovarne koles in motokoles »Puch«.

Napeljava in zaloga električnih zvočkov. Izključna prodaja gramofonov, zono fonov in fonograf. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd. Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah. TELEFON šte. 1734.

Zaloga

izvozno-marčne (Export-Märzen)
in vležane (Lager)

pive

v sodčeh in v boteljkah, kakor tudi

kvasa

iz tovarne Bratov Reininghaus
Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshubler

vedno sveže kisle vode

po zmernih cenah

pri

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti šte. 10.

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31,865.386.80 K, izplačane odškodnine: 82,737.159.57 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vsakosi slovensko-narodno upravo.

Vsa poljska daja:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

»SLAVIJA« sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kot nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodna zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljše sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokrskne namene.